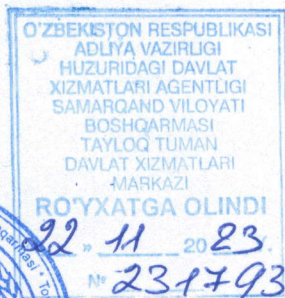

O'zbekiston Respublikasi Oliy ta'lim,
fan va innovatsiyalar vazirining
2023-yil 8-noyabrda
493-sonli buyrug'i bilan

“TASDIQLANGAN”

**Sharof Rashidov nomidagi
Samarqand davlat universiteti**

USTAVI

Toshkent-2023

Sharof Rashidov nomidagi Samarqand davlat universiteti

USTAVI

I. Umumiy qoidalar

1. Samarqand davlat universiteti O'zbekiston Hukumatining tegishli qaroriga asosan 1927-yil 22-yanvarda tashkil etilgan bo'lib, O'zbekiston Respublikasi Oliy ta'lim, fan va innovatsiyalar vazirligining tashkiliy tuzilmasiga kiradi. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2021-yil 24-dekabrda "Davlat oliy ta'lim muassasalarining akademik va tashkiliy-boshqaruv mustaqilligini ta'minlash bo'yicha qo'shimcha chora-tadbirlar to'g'risida"gi PQ-60-sonli Qarori bilan akademik va tashkiliy-boshqaruv, "Davlat oliy ta'lim muassasalariga moliyaviy mustaqillik berish chora-tadbirlari to'g'risida"gi PQ-61-sonli Qarori bilan moliyaviy mustaqillik berilgan hamda universitet Kuzatuv kengashi tashkil etilgan

2. Universitet davlat oliy ta'lim muassasasi hisoblanib, oliy ta'limning asosiy va qo'shma ta'lim dasturlarini bajarish bo'yicha ta'lim faoliyati bilan shug'ullanadi. Shuningdek, O'zbekiston Respublikasining qonunchilik hujjatlariga muvofiq o'quv, ilmiy-metodik va boshqa faoliyatlarni amalga oshiradi hamda ta'lim xizmatlarini ko'rsatadi.

O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2022-yil 13-yanvardagi "Samarqand davlat universiteti faoliyatini yanada takomillashtirishga doir qo'shimcha chora-tadbirlar to'g'risida"gi PQ-82-son Qarori bilan Samarqand davlat universitetiga atoqli davlat va jamoat arbobi Sharof Rashidov nomi berildi.

3. Universitet o'z faoliyatida O'zbekiston Respublikasining Konstitutsiyasi, O'zbekiston Respublikasining "Ta'lim to'g'risida"gi Qonuni, O'zbekiston Respublikasi Oliy Majlisi palatalarining qarorlari, O'zbekiston Respublikasi Prezidentining farmonlari va qarorlari, farmoyishlari Vazirlar Mahkamasining qarorlari, farmoyishlari O'zbekiston Respublikasi Oliy ta'lim, fan va innovatsiyalar vazirining normativ, huquqiy hujjatlari, buyruqlari hamda mazkur ustavga amal qiladi.

4. Sharof Rashidov nomidagi Samarqand davlat universiteti (keyingi o'rinlarda universitet) davlat oliy ta'lim muassasasi hisoblanib, oliy ta'limning asosiy va qo'shimcha ta'lim dasturlarini bajarish bo'yicha ta'lim faoliyati bilan shug'ullanadi, shuningdek, O'zbekiston Respublikasining qonun hujjatlariga muvofiq o'quv-pedagogik, ilmiy-metodik, shuningdek, boshqa faoliyatlarni amalga oshiradi hamda ta'lim xizmatlari ko'rsatadi.

Universitet bakalavriat ta'lim yo'nalishlari va magistratura mutaxassisliklari bo'yicha yuqori malakali kadrlar tayyorlanishini ta'minlaydi. Shuningdek, universitet shartnoma asosida ikkinchi va undan keyingi oliy ma'lumot olishni tashkil etadi. Universitet tarkibida quydagi muassalar faoliyat yuritadi:

Sharof Rashidov nomidagi Samarqand davlat universitetining Kattaqo'rg'on, Denov, Urgut filiallari; Agrobiotexnologiyalar va oziq-ovqat xavfsizligi instituti, Muhandislik fizikasi instituti, Inson resurslari va mahalla taraqqiyotini boshqarish instituti, Biokimyoy instituti (yuridik shaxs maqomisiz); universitet huzuridagi aniq fanlarga ixtisoslashgan maktab (Urgut tumani); universitet huzuridagi aniq va tabiiy fanlarga ixtisoslashtirilgan maktab (Samarqand shahri); OTM pedagog

kadrlarini qayta tayyorlash va ularning malakasini oshirish mintaqaviy markazi; universitet akademik litseyi.

Mazkur muassasalarning ustavlari universtet ustaviga mos bo'lishi shart.

5. Universitetda ta'lim olish shakllari quyidagilardan iborat:

- ishlab chiqarishdan ajralgan holda ta'lim olish (kunduzgi);
- ishlab chiqarishdan ajralmagan holda ta'lim olish (sirtqi, kechki).

Qonunchilik hujjatlariga muvofiq universitetda ta'lim olishning boshqa shakllari ham joriy etilishi mumkin.

6. Universitet yuridik shaxs hisoblanadi. Operativ boshqaruvda mol-mulkka egalik qiladi, ushbu mol-mulk bo'yicha o'z majburiyatlariga muvofiq javob beradi, o'z nomidan mol-mulk sotib olishi va mulkiy hamda nomulkiy huquqlarni amalga oshirishi, zimmasiga majburiyat olishi, sudda da'vogar va javobgar bo'lishi mumkin.

Universitet mustaqil balansga, O'zbekiston Respublikasi Iqtisodiyot va moliya vazirligi huzuridagi G'aznachilik xizmati qo'mitasi yoki uning tegishli boshqarmalarida shaxsiy g'azna hisob varaqlariga, shu jumladan, bank muassasalarida valyuta bo'yicha va boshqa hisob raqamlariga, O'zbekiston Respublikasi Davlat gerbi tasviri tushirilgan va o'z nomi yozilgan muhrga, shtamplar va boshqa rekvizitlarga ega.

Universitetning rasmiy nomi: Sharof Rashidov nomidagi Samarqand davlat universiteti. Universitet joylashgan manzil: 140104, O'zbekiston Respublikasi, Samarqand viloyati, Samarqand shahri Universitet xiyoboni, 15.

ShXR: 400910860184017094100350004 Iqtisodiyot va moliya vazirligi G'aznachilik xizmati qo'mitasi x/r: 23402000300100001010 MFO 00014

Markaziy bank XKKM Toshkent shahri INN: 201213338, 201122919.

Davlat tili: kirill alifbosida: Шароф Рашидов номидаги Самарқанд Давлат университети (Шароф Рашидов номидаги СамДУ).

Davlat tili: lotin alifbosida: Sharof Rashidov nomidagi Samarqand davlat universiteti (Sharof Rashidov nomidagi SamDU).

Rus tilida: Самарқандский Государственный университет имени Шарофа Рашидова (СамГУ имени Шарофа Рашидова).

Ingliz tilida: Samarkand State University named after Sharof Rashidov.

7. Universitet o'z faoliyatini davlat va xo'jalik boshqaruvi organlari, mahalliy davlat hokimiyati organlari, kadrlar buyurtmachilari va boshqa tashkilotlar, shu jumladan, xorijiy hamkor tashkilotlar bilan o'zaro hamkorlikda amalga oshiradi.

8. O'zbekiston Respublikasi Prezidenti va Vazirlar Mahkamasining hujjatlarida nazarda tutilgan hollardan tashqari, universitet xo'jalik jamiyatini ta'xis etishi hamda ularning ustav fondi (ustav kapitali)da ishtirok etishi mumkin emas.

II. Universitetning asosiy maqsadi, vazifalari

9. Har tomonlama rivojlangan, Vatanini qadrllovchi, davlat va jamiyat oldidagi o'z mas'uliyatini his qiluvchi, mamlakat kelajagi uchun vijdonan va halol mehnat qiluvchi, milliy va umuminsoniy qadriyatlarni hurmat qiluvchi, qonunlarga so'zsiz itoat etuvchi hamda xalqaro ta'lim maydonida raqobatbardosh, yuqori malakali, zamonaviy iqtisodiyotning tegishli sohalari bo'yicha oliy ma'lumotli

mutaxassislar va ilmiy-pedagog kadrlar tayyorlash universitetning asosiy maqsadi hisoblanadi.

Shaxsning intellektual, madaniy va ma'naviy-axloqiy kamol topishiga bo'lgan ehtiyojlarini oliy ta'lim va oliy ta'limdan keyingi tahsil olishi orqali qondirish;

- har tomonlama rivojlangan va sodiq shaxsni, mustaqil davlat fuqarosini o'z Vatani fidoyisi, xalq, jamiyat va oila oldidagi o'z mas'uliyatini his qiluvchi, milliy va umuminsoniy qadriyatlarni hurmat qiluvchi, xalq an'analarini boyituvchi va mustahkamlovchi, Vatanimiz kelajagi uchun vijdonan va halol mehnat qiluvchi etib shakllantirish;

- ilmiy-pedagog xodimlar va ta'lim oluvchilarning tadqiqotlari, ijodiy faoliyatlari orqali ilm-fanni taraqqiy ettirish, olingan natijalardan ta'lim jarayonida foydalanish;

- iqtisodiyotning muvofiq sohalari uchun oliy ma'lumotli mutaxassislar va ilmiy-pedagog kadrlar tayyorlash, qayta tayyorlash va malakasini oshirish;

- jamiyatning axloqiy, madaniy va ilmiy qadriyatlarini saqlash va boyitish;

- aholi o'rtasida zamonaviy bilimlarni tarqatish, uning ma'naviy-ma'rifiy va madaniy darajasini ko'tarish;

a) akademik mustaqillik sohasida:

- o'quv rejalari, o'quv dasturlar, malaka talablarini kasbiy standartlar asosida tasdiqlash, ta'lim tilini hamda ta'lim yo'nalishlari va mutaxassisliklari xususiyatlarini inobatga olgan holda ta'lim olish shaklini belgilash;

- bakalavriat ta'lim yo'nalishlari va magistratura mutaxassisliklari uchun o'qish davomiyligi muddatlarini belgilash;

- doktoranturada to'lov-shartnoma asosida o'qish qiymatini belgilash, budjetdan tashqari mablag'lar hisobidan grant ajratish orqali doktoranturaga tanlov asosida kvotaga qo'shimcha ravishda qabul qilish;

- doktorantlar va mustaqil izlanuvchilarga ilmiy rahbarlik qilish tartibini tasdiqlash;

- magistratura bosqichida ta'limning sirtqi, masofaviy va kechki shakllarini joriy etish, ta'lim yo'nalishlari va mutaxassisliklar bo'yicha qo'shimcha malakalar, shu jumladan, amaliy malakalar berish tizimini joriy qilish;

- o'zaro kelishuvlar asosida oliy ta'lim muassasalari bilan akademik mobillikni amalga oshirish;

- universitet va uning tuzilmasidagi ta'lim muassasalari uchun o'z grifi asosida darsliklar hamda boshqa o'quv va ilmiy adabiyotlar yaratish, nashr etish;

- ta'lim sifatini ichki nazorat qilish mexanizmlarini belgilash va joriy etish;

b) tashkiliy-boshqaruvdagi mustaqillik sohasida:

- faoliyatining asosiy yo'nalishi ta'lim, ilm-fan, uning natijalarini joriy etish hamda tijorlashtirish bilan bog'liq bo'lgan, davlat budjeti mablag'lari hisobidan moliyalashtirilmaydigan tarkibiy tuzilmalar, tijorat va notijorat tashkilotlar tashkil etish;

- oliy ta'lim muassasalari uchun belgilangan normativlardan qat'iy nazar universitet tuzilmasini tasdiqlash va shtat birliklari sonini belgilash;

- mehnat bozoridagi ehtiyojdan kelib chiqib, yangi ta'lim yo'nalishlari va mutaxassisliklarni ochish, amaldagi ta'lim yo'nalishlari hamda mutaxassisliklarni tugatish;

- professor-o'qituvchilar va boshqa xodimlarni ishga qabul qilish, ishdan ozod etish va ichki rotatsiyaga oid tartibni belgilash;

- xorijiy davlatlar fuqarolarini to'lov-shartnoma asosida o'qishga qabul qilish va masofaviy ta'lim olish shaklida o'qitishni tashkil etish.

10. Asosiy maqsaddan kelib chiqqan holda quyidagilar universitetning asosiy vazifalari hisoblanadi:

- zamonaviy talablar, ilg'or xalqaro tajriba va mehnat bozori ehtiyojlari asosida yuqori malakali, ijodiy fikrlaydigan, halol kadrlar tayyorlashni ta'minlash;

- iqtisodiyotning tegishli sohalari bo'yicha talabalarning fundamental, bazaviy, shuningdek, amaliy kasbiy tayyorgarligini ta'minlaydigan o'quv reja va dasturlar asosida bakalavrlar, magistrlar tayyorlash;

- ish beruvchilar ehtiyojidan kelib chiqib, talabalarda tahliliy fikrlash va kasbiy ko'nikmalarni rivojlantirish, yangi bilimlarni mustaqil ravishda egallash va ulardan foydalanish ko'nikmasini shakllantirishni ta'minlaydigan o'qitishning zamonaviy shakl va metodlari, pedagogik, innovatsion, axborot-kommunikatsiya texnologiyalarni keng qo'llash;

- fanlarni tanlash imkoniyatini ta'minlagan holda Yevropa kredit-modul tizimini (European Credit Transfer and Accumulation System) joriy etish, shu jumladan, talabalar o'quv yuklamasi hajmini aniqlashning xalqaro shartli birliklarini (kreditlar) o'tkazish va jamlash tizimini qo'llagan holda o'quv jarayonini tashkil etish;

- universitetning professor-o'qituvchilar tarkibini yuqori darajada kasbiy pedagogik mahoratga, huquqiy va siyosiy madaniyatga ega mutaxassislar bilan mustahkamlash;

- rivojlangan xorijiy davlatlarning yetakchi ta'lim va ilmiy muassasalari bilan hamkorlikni, qo'shma huquqiy tadqiqotlarni, professor-o'qituvchilar va talabalar o'zaro almashinuvini faollashtirish;

- davlat va xo'jalik boshqaruvi organlari, iqtisodiyotning tegishli sohalari hamda boshqa tashkilotlarda amaliy ish tajribasiga ega bo'lgan mutaxassislarni ta'lim jarayoniga keng jalb etish, ularning malakasini oshirishda samarali tizimni yaratish, xorijiy mamlakatlarning yetakchi ta'lim, tadqiqot muassasalarining yuqori malakali mutaxassislarini o'quv, ilmiy-metodik ishlarni tashkil etish jarayonlariga jalb etish;

- tegishli ta'lim yo'nalishlari bo'yicha o'quv majmualari, qo'llanmalar yaratish va ularni o'quv jarayoniga tatbiq etish;

- xorijiy hamkorlar bilan birgalikda kadrlar tayyorlash bo'yicha qo'shma ta'lim dasturlarini (double degree) amalga oshirish, o'quv-ta'lim jarayoniga xorijiy olimlar va mutaxassislarni faol jalb etish;

- milliy iqtisodiyotning tegishli tarmoqlari bo'yicha ustuvorlikka ega bo'lgan va ishlab chiqarish ehtiyojlaridan kelib chiqqan holda ilmiy-tadqiqot ishlari olib borish va natijalarini amaliyotga tatbiq etish;

- ilmiy-tadqiqot va tajriba-konstruktorlik ishlarini amalga oshirish va bu ishlarga talabalarni jalb etish;

- "HEMIS" platformasini yoki oliy ta'lim tizimini avtomatik boshqarishga qaratilgan boshqa tizimlarni joriy etgan holda ochiq, shaffof, subyektivlik va suiiste'molchiliklardan xoli bo'lgan ta'lim muhitini yaratish;

- talabalarni ma'naviy-axloqiy me'yorlar asosida tarbiyalash, huquqiy, siyosiy madaniyatini va huquqiy ongini oshirish bo'yicha samarali tizimni yaratish, ularda vatanparvarlik, yuksak ma'naviy-axloqiy fazilatlarini, korrupsiyaga murosasizlik tuyg'usini shakllantirish hamda rivojlantirish.

11. Universitet quyidagilar orqali o'z vazifalarini amalga oshiradi:

- davlat ta'lim standartlari asosida mamlakatda o'tkazilayotgan demokratik va huquqiy islohotlar, fuqarolik jamiyatini shakllantirish va zamonaviy xalqaro standartlarning yuksak talablariga javob beradigan, iqtisodiyotning tegishli sohalari bo'yicha yuqori malakali kadrlar tayyorlashni tashkil etadi;

- huquqiy va siyosiy madaniyatga, amaliy ish tajribasiga, kasbiy va pedagogik mahoratga ega yuqori malakali kadrlarni ta'lim jarayoniga keng jalb etish bo'yicha choralar ko'radi, shuningdek, tegishli tashkilotlar bilan hamkorlikni amalga oshiradi;

- o'quv jarayonini ta'lim berishning kredit-modul tizimi va innovatsion o'qitish usullarini qo'llagan holda umume'tirof etilgan xalqaro ta'lim standartlari va talablariga muvofiq ishlab chiqilgan hamda talabalarda iqtisodiyotning tegishli sohalari bo'yicha tizimli tahlil qilish qobiliyati va amaliy ko'nikmalarini rivojlantirishga qaratilgan ta'lim dasturlari asosida olib boradi;

- talabalarning mustaqil tayyorgarligini chuqurlashtirishni hisobga olgan holda ish beruvchilar ehtiyojidan kelib chiqib, tahliliy fikrlash va kasbiy ko'nikmalarni rivojlantirishga qaratilgan, o'quv reja va dasturlar hamda o'quv-metodik materiallarni o'quv jarayonida qo'llaydi;

- o'quv jarayonida axborot-kommunikatsiya texnologiyalarini keng qo'llash, talabalar, o'qituvchilar va yosh tadqiqotchilarni global axborot va ta'lim resurslaridan foydalanish imkoniyatlarini kengaytiradi;

- professor-uqituvchilar tarkibi mehnatini normalashtirishni faqat o'quv tusdagi tadbirlarga asoslangan holda mustaqil amalga oshiradi hamda pedagogik xodimlar tomonidan ilmiy-metodik, ilmiy-tadqiqot, tashkiliy-metodik, ma'naviy-axloqiy va tarbiyaviy ishlarning bajarilishini rag'batlantiradi;

- universitet tomonidan o'tkaziladigan tadqiqotlar natijalarini o'quv rejalari va ta'lim dasturlariga joriy etish uchun fanlarni o'qitish sifati va darajasini oshirishga yo'naltirilgan ilmiy va o'quv-uslubiy materiallar ishlab chiqadi;

- tizimli asosda pedagog va ilmiy xodimlarning malakasini oshirish va stajirovkadan o'tkazish, ilmiy tadqiqotlar olib borish, ta'lim jarayoniga xorijiy mutaxassislarni jalb etish, shuningdek, talabalarning akademik almashinuvini ta'minlash bo'yicha yetakchi xorijiy ilmiy-ta'lim muassasalari, tahliliy, tadqiqot markazlari, xalqaro tashkilotlar bilan hamkorlikni mustahkamlaydi;

- xalqaro ijobiy tajribalarni kengroq qo'llash, shu jumladan, talabalar o'quv yuklamasi hajmini aniqlashning shartli birliklari (kreditlar)ni o'tkazish va jamlash tizimini qo'llaydi;

- davlat va xo'jalik boshqaruvi organlari hamda boshqa tashkilotlar bilan birgalikda ilmiy-tadqiqot ishlarini tashkil etadi, ularning samaradorligini oshirish va tadqiqotlarning natijalarini amaliyotga keng joriy etish orqali, fan – ta'lim – ishlab chiqarish integratsiyasini ta'minlaydi;

- o'qitishning kredit-modul tizimini va talabalar bilimni baholash usullarini takomillashtirib, o'quv jarayonida zamonaviy axborot kommunikatsiya texnologiyalarini keng qo'llaydi hamda o'quv bazasini takomillashtirib boradi;

- rivojlangan xorijiy davlatlarning yetakchi ta'lim va ilmiy muassasalari bilan hamkorlikni, qo'shma huquqiy tadqiqotlarni, professor-o'qituvchilar va talabalar o'zaro almashinuvini doimiy amalga oshirib boradi;

- xorijiy hamkorlar bilan birgalikda kadrlar tayyorlash bo'yicha qo'shma ta'lim dasturlarini (double degree) mustaqil amalga oshiradi, o'quv-ta'lim jarayoniga xorijiy olimlar va mutaxassislarni faol jalb qiladi;

- falsafa doktori (Doctor of Philosophy) va fan doktori (Doctor of Science) ilmiy darajalarini olish uchun dissertatsiya ishlarini zamonaviy talablar, iqtisodiyotning ustuvor yo'nalishlariga muvofiqligini ta'minlash bo'yicha tegishli chora-tadbirlarni amalga oshiradi;

- o'z oldida turgan vazifalarni bajarish maqsadida zamonaviy o'quv va moddiy-texnik baza yaratadi, o'quv, ilmiy-tadqiqot bo'linmalarini, kafedralarni o'qitishning zamonaviy texnik vositalari, axborot kommunikatsiya tizimlari va dasturiy majmualari bilan ta'minlaydi;

- O'zbekiston Respublikasining ilmiy va ijodiy salohiyatini rivojlantirishga qodir mutaxassislarni tayyorlashda yuksak iste'dod sohiblariga bilimning tegishli sohalari va fanning aniq yo'nalishlari bo'yicha o'z qobiliyatlarini namoyon etish hamda rivojlantirish, o'zlaridagi noyob iste'dodni ro'yobga chiqarish uchun imkoniyatlar yaratadi;

- talabalarni jamiyatning to'laqonli a'zosi, vatanparvar, vijdonan va halol mehnat qiluvchi, o'z kasbining yetuk mutaxassisi bo'lib yetishishi uchun kompleks chora-tadbirlarni amalga oshiradi;

- talabalarining darsdan bo'sh vaqtlarini mazmunli o'tkazishlariga ko'maklashish, ularda milliy g'urur, vatanparvarlik va fidoiylik tuyg'ularini shakllantirish choralari ko'radi;

- ma'naviy, madaniy, milliy qadriyatlarni keng targ'ib qilish, kitobxonlikni rivojlantirish, talabalarni milliy va jahon adabiyoti durdonalariga qiziqishini oshirish hamda dunyoqarashini shakllantirishga yo'naltirilgan tadbirlarni amalga oshiradi;

- universitetning xalqaro reytingi va raqobatbardoshligini oshirish maqsadida chet el fuqarolari uchun ta'lim olish imkoniyatini kengaytiradi;

- axborot-resurs markazini huquqiy, ijtimoiy-siyosiy va iqsodiy mazmundagi bosma va kitob mahsulotlari hamda o'quv, ilmiy va boshqa adabiyotlar, jumladan, xorijiy adabiyotlar fondi, o'qitishning texnik vositalari, shuningdek, global axborot-huquqiy va ta'lim resurslarini muntazam yangilab borishni ta'minlaydi.

III. Universitetning talabalari, tinglovchilari va izlanuvchilari

a) talabalar:

12. Universitetga talabalarni qabul qilish O'zbekiston Respublikasi ta'lim muassasalariga o'qishga qabul qilish bo'yicha Davlat komissiyasi tomonidan kirish imtihonlari (test sinovlari, kasbiy (ijodiy) imtihon, yozma imtihon) natijalariga ko'ra to'plangan ballarning reyting tizimi bo'yicha amalga oshiriladi.

Universitetga qabul barcha uchun (grant, to'lov-shartnoma bo'yicha) teng huquqlilik, yagona qabul qoidalari va yagona tanlov asosida amalga oshirilib, test sinovlari va kasbiy (ijodiy) imtihonlarda eng yuqori ball to'plagan abituriyentlarning davlat grantlari bo'yicha birinchi navbatda qabul qilinish huquqi ta'minlanadi. Qolgan abituriyentlar test ballari ketma-ketligi asosida belgilangan to'lov-kontrakt kvotalari doirasida qabul qilinish huquqiga egadirlar. Qonunchilikka muvofiq test sinovlarisiz muayyan imtiyoz asosida o'qishga qabul qilish o'rnatilgan tartibda amalga oshiriladi.

Xorijiy fuqarolarni o'qishga qabul qilish amaldagi qonunchilikka binoan amalga oshiriladi.

Vazirlar Mahkamasining 2021-yil 24-sentabrdagi 606-son qarori bilan tasdiqlangan "O'zbekiston Respublikasi oliy ta'lim muassasalarida ikkinchi va undan keyingi ta'limni olish tartibi to'g'risida"gi nizomga muvofiq oliy ma'lumotga ega bo'lgan shaxslar universitetda ikkinchi va undan keyingi oliy ma'lumot olish uchun to'lov-shartnoma asosida o'qishga qabul qilinishi mumkin.

Ikkinchi va undan keyingi oliy ma'lumot olish uchun abituriyentlar qabulini universitet qabul komissiyasi amalga oshiradi.

Qo'shma ta'lim dasturlari asosida kirish sinovlarini muvaffaqiyatli topshirgan hamda to'lov-kontrakt kvotalari doirasida to'lov-kontrakt shartlarini bajargan abituriyentlar o'qishga qabul qilinish huquqiga egadirlar.

Universitet rektorining buyrug'i bilan o'qishga qabul qilingan shaxs universitetning talabasi hisoblanadi. Talabaga talabalik guvohnomasi hamda reyting daftarchasi bepul beriladi.

13. Talabalar quyidagi huquqlarga ega:

- fan, texnika, zamonaviy texnologiyalar taraqqiyoti va yutuqlariga mos bilim olish;

- universitet axborot-resurs markazida mavjud bo'lgan kitoblar, davriy nashrlar, elektron ta'lim vositalaridan belgilangan tartibda bepul foydalanish;

- bepul maslahatlar va tavsiyalar olish;

- auditoriyalar, ta'lim jarayoniga oid vositalardan o'rnatilgan tartibda bepul foydalanish;

- ta'lim jarayoni samaradorligi va ta'lim sifatini oshirish yuzasidan o'z taklif-mulohazalarini, tanqidiy fikrlarini belgilangan tartibda universitet, fakultet, institut va kafedra rahbariyatiga bildirish va ularning ko'rib chiqilishini talab qilish;

- universitet va fakultet miqyosida o'tkaziladigan ommaviy tadbirlarda ishtirok etish;

- ilmiy tadqiqot ishlarining barcha turlarida, ilmiy konferensiyalar, simpoziumlarda ishtirok etish, ularning natijalarini nashr etish va bu haqda axborotlar berish;

- universitetda qonuniy ravishda faoliyat yuritayotgan jamoat birlashmalariga a'zo bo'lish va ular ishida qatnashish;

- o'qishdan tashqari vaqtlarda ma'naviy-ma'rifiy, obodonlashtirish, ko'kalamzorlashtirish va boshqa qonunchilikka zid bo'lmagan jamoat ishlarida ishtirok etish;

- o'qishdan bo'sh vaqtlarida universitetning o'zida, shuningdek, boshqa joylarda mehnat qonunchiligiga muvofiq ishlash;

- yetakchi xorijiy ta'lim muassasalarida akademik almashinuvda ishtirok etish.

Talaba sifatli va yuqori saviyada bilim olish, tanlagan ixtisosligi bo'yicha yuqori malakali mutaxassis bo'lib yetishish uchun zarur bo'lgan qonunchilik hujjatlariga zid bo'lmagan boshqa huquqlardan foydalanishi mumkin.

Talaba o'z huquqlarini suiiste'mol qilmasligi, bu huquqlardan o'zga shaxslar manfaatiga zid maqsadlarda foydalanmasligi shart.

Davlat grantlari bo'yicha va to'lov-shartnoma asosida o'qitishning ishlab chiqarishdan ajralgan holdagi shaklida ta'lim olayotgan talabalar O'zbekiston Respublikasi Vazirlar Mahkamasining 2020-yil 31-yanvardagi "Oliy ta'lim muassasalari talabalariga to'lanadigan stipendiyalar miqdorlarini belgilash hamda stipendiyalar tayinlash va to'lash tartibini takomillashtirish chora-tadbirlari to'g'risida"gi 59-son qarorida belgilangan tartib va miqdorda stipendiya bilan ta'minlanadilar.

14. Talabalarining majburiyatlari:

- o'quv reja va dasturlar talablarini belgilangan muddatlarda bajarish hamda bilimlarni egallash;

- mazkur ustav, universitet ichki tartib-qoidalari, odob-axloq kodeksi, talabalar turar joyi qoidalari va korrupsiyaga qarshi kurashish dasturiga rioya etish;

- universitet binolari va uning boshqa mol-mulkini asrab-avaylash, to'lov-kontrakt bo'yicha majburiyatlarini o'z vaqtida bajarish;

- Vatanga va xalqiga halol xizmat qilishga tayyor, yuqori bilimli mutaxassis bo'lib yetishish uchun puxta bilim olish, o'z kasbiy salohiyatini rivojlantirish;

- ta'lim olish jarayonida jamiyatning axloqiy tamoyillariga, ma'naviy qadriyatlariga, qonun talablariga, o'zaro munosabatlarning yuksak talablariga javob beruvchi qoidalarga qat'iy amal qilish;

- tanlagan ixtisosligi bo'yicha chuqur nazariy bilim olish va amaliy ko'nikmalarga ega bo'lish;

- o'quv jarayoni talablariga bo'ysunishi, o'quv mashg'ulotlarini uzrli sababsiz qoldirmaslik, darslarga kech qolib kelmaslik, dars mashg'ulotlari yakunlanmasdan avval ketib qolmaslik;

- ta'lim jarayoni bilan bog'liq vazifalarni o'z vaqtida va sifatli bajarish, o'qituvchilarning fanni o'zlashtirish bilan bog'liq topshiriqlarini o'z vaqtida va talab darajasida bajarish, mashg'ulotlarga zarur o'quv qurollari bilan kelish;

- tegishli kafedra, fakultet (institut) bilan mustahkam aloqada bo'lish,

- fakultet (institut) rahbariyatining qonuniy topshiriqlarini o'z vaqtida bajarish;

- bilimlarni egallashda tashabbus va g'ayrat ko'rsatish, loqaydlikka yo'l qo'ymaslik;

- barcha bilan xushmuomalada bo'lish;

- universitet mol-mulkiga ehtiyotkorlik bilan va tejamkor munosabatda bo'lish, ularga qasddan yoki ehtiyotsizlikdan ziyon yetkazmaslik, ziyon yetkazilgan taqdirda moddiy zarar o'rnini o'rnatilgan tartibda qoplash, moddiy ashyolarni auditoriyadan yoki binodan tashqariga ruxsatsiz olib chiqmaslik;

- bino ichida, yo'laklarda, auditoriyalarda sanitariya qoidalariga rioya qilish, ifloslantirmasligi, alkogol va tamaki mahsulotlarining tarqatilishi va iste'mol qilinishiga yo'l qo'ymaslik;

- kiyinish madaniyatiga rioya qilish, xususan, tashqi ko'rinishi va yomon xulq-atvori bilan boshqalardan ajralib turmasligi, axloq-odob normalariga so'zsiz bo'ysunishi;

- o'quv mashg'ulotiga kelmagan holatda (shu jumladan, kasalligi tufayli) uch kundan kechikmasdan bevosita o'zi yoxud biriktirilgan tyutori orqali dekanat (institut)ni tegishli ravishda, xususan yozma tarzda xabardor qilish, qatnashmaslik sabablarini ko'rsatish;

- xorijiy tashkilotlar grantlarida qatnashgani taqdirda bu haqda fakultet dekanini xabardor qilish, grant bilan bog'liq holda chet elga jo'nab ketishdan avval o'rnatilgan tartibda ruxsat olish;

- o'z ilmiy, ma'naviy-axloqiy, g'oyaviy-siyosiy saviyasini muntazam oshirib borishi, mamlakatimizda amalga oshirilayotgan ijtimoiy-iqtisodiy va siyosiy sohalardagi islohotlar va yangilanishlardan xabardor bo'lish;

- o'quv intizomiga, universitet Kengashi qarorlari, rektor buyruqlari hamda ta'lim tizimiga doir normativ-huquqiy hujjatlarda qo'yilgan maqsad va vazifalarga, shuningdek, o'zining majburiyatlariga rioya etish.

Talabalarga qonun hujjatlariga muvofiq boshqa majburiyatlar ham yuklanishi mumkin.

15. Universitet hududida talabalarga quyidagilar taqiqlanadi:

- alkogol va tamaki mahsulotlarini tarqatish va iste'mol qilish;

- milliy, irqiy, diniy adovatni targ'ib qiluvchi har qanday shakldagi materiallarni tayyorlash, saqlash, tarqatish va targ'ib qilish;

- universitet binolari va hududidagi moddiy-texnik, boshqa mol-mulkka zarar yetkazish;

- o'qish vaqtida ma'muriyat ruxsatisiz chet el davlatlariga borish.

16. O'qish davrida o'quv va ilmiy-tadqiqot faoliyatida yuqori ko'rsatkichlarga ega bo'lgan talabalar universitetning budjetdan tashqari mablag'lari, shuningdek, xalqaro va xorijiy tashkilotlar grantlari hisobiga hamda xorijiy hamkorlar, yetakchi xorijiy ta'lim muassasalari bilan tuzilgan shartnomalar asosida talabalarning akademik almashinuvi doirasida o'qishga yuborilishi mumkin.

Talabalarning akademik almashinuvini ta'minlash bo'yicha yetakchi xorijiy ta'lim universiteti bilan hamkorlikni mustahkamlash maqsadida xorijiy mamlakatlarning talabalarini ham o'z o'qishini davom ettirishi mumkin.

17. Davlat granti va to'lov-shartnoma asosida o'qitishning ishlab chiqarishdan ajralgan shaklida ta'lim olayotgan talabalar O'zbekiston Respublikasi Vazirlar Mahkamasi tomonidan belgilangan tartib va miqdorda stipendiya bilan ta'minlanadilar (xorijiy talabalar bundan mustasno).

Talabalar tegishli normativ-huquqiy hujjatlarga asosan O'zbekiston Respublikasi Prezidentining Davlat stipendiyasi, Alisher Navoiy va Mirzo Ulug'bek nomidagi Davlat stipendiyalari, Samarqand davlat universitetida ta'xis etilgan akademiklar Akbar Otaxo'jayev, Vohid Abdullayev, G'afur G'ulom, Botirxon Valixo'jayev, Yahyo G'ulomov, Ibrohim Mo'minov, Sa'di Sirojiddinov, Qodir Zokirov, Jo'ra Saidov, Nobil mukofoti sovrundori Aziz Sanjarlar nomidagi stipendiyalar, shuningdek, o'qishga yo'llagan yuridik va jismoniy shaxslar tayinlaydigan stipendiyalarni olish huquqiga egadirlar.

18. Harbiy xizmatni o'tash, salomatligini tiklash, homiladorlik va tug'ish, shuningdek, bolalarni parvarish qilish, oilasining betob a'zosini (otasi, onasi yoki ularning o'rnini bosuvchi shaxslar, turmush o'rtog'i, farzandi) parvarish qilish uchun talabaga akademik ta'til berilishi mumkin. Ushbu ta'tilni berish tartib-qoidalarini O'zbekiston Respublikasi Vazirlar Mahkamasining 2021-yil 3-iyundagi 344-sonli qarori bilan tasdiqlangan "O'zbekiston Respublikasi oliy ta'lim muassasalari talabalariga akademik ta'til berish to'g'risida"gi nizomda belgilangan.

19. O'zbekiston Respublikasi qonunchilik hujjatlariga muvofiq kunduzgi o'quv shaklida ta'lim olayotgan talabalarga universitetda o'qiyotgan vaqti davomida harbiy xizmatga chaqirish muddatini kechiktirish imkoni beriladi.

20. Universitetning talabalar turar joyi sig'imidan kelib chiqqan holda muhtoj talabalar universitet talabalar turar joylaridan sanitariya me'yorlari va qoidalariga javob beradigan joy bilan ta'minlanadi.

Talabalar turar joyi uchun to'lov talabalar turar joylarida kommunal-maishiy xizmatlar uchun to'lovlarni inobatga olib, universitet Kengashi tomonidan belgilanadi.

Turar joyga muhtoj talabalar mavjud bo'lgan holda, universitetning talabalar turar joylari maydonidan boshqa maqsadlarda foydalanish (ijaraga berish, boshqa kelishuvlar)ga ruxsat etilmaydi.

21. Universitetdan chetlashtirilgan talaba O'zbekiston Respublikasi Vazirlar Mahkamasi tomonidan belgilangan talabalar o'qishini ko'chirish, qayta tiklash va o'qishdan chetlashtirish tartibi va qoidalarini asosida qayta o'qishga tiklanish huquqiga ega.

Universitetning talabalarini belgilangan tartib-qoidalar asosida boshqa oliy ta'lim muassasalariga o'qishlarini ko'chirish (o'qishga qayta tiklanish) huquqiga ega.

O'zbekiston Respublikasi hududida ta'lim faoliyatini olib borish uchun litsenziyaga ega bo'lmagan nodavlat oliy ta'lim muassasalari va boshqa mamlakatlar oliy ta'lim muassasalarining filiallari (markazlar, bo'limlar, o'quv-

maslahat punktlari va boshqalar)dan talabalarni universitetga o'qishini ko'chirish (o'qishga tiklash) taqiqlanadi.

Talabalar o'qishini bir oliy ta'lim muassasasidan boshqasiga ko'chirish, qayta tiklash va o'qishdan chetlashtirish tartibi va qoidalari Vazirlar Mahkamasi tomonidan belgilanadi (bundan chet el fuqarolarining o'qishini xorijiy oliy ta'lim muassasalaridan universitetga ko'chirish mustasno).

22. O'zbekiston Respublikasi Hukumati qarorlarida nazarda tutilgan hollardan tashqari, talabalarni o'qish vaqti hisobidan ta'lim jarayoni bilan bog'liq bo'lmagan ishlarga jalb etish man etiladi.

23. Talaba o'ziga yuklatilgan majburiyatlarni buzgan taqdirda unga nisbatan hayfsan va talabalar safidan chetlatish intizomiy jazo choralari qo'llaniladi.

24. Talaba universitetdan quyidagi hollarda chetlashtirilishi mumkin:

- a) o'z xohishiga binoan;
- b) o'qishining boshqa ta'lim muassasasiga ko'chirilishi munosabati bilan;
- d) o'quv intizomini va universitetning ichki tartib-qoidalari hamda odob-axloq qoidalarini buzganligi uchun;
- e) bir semestr davomida darslarni uzrli sabablarsiz 74 soatdan ortiq qoldirganligi sababli;
- f) o'qish uchun belgilangan to'lov o'z vaqtida amalga oshirilmaganligi sababli (to'lov-shartnoma bo'yicha tahsil olayotganlar uchun);
- j) talaba sud tomonidan ozodlikdan mahrum etilganligi munosabati bilan;
- z) sud qaroriga ko'ra kirish imtihonlarida belgilangan tartibni buzganligi aniqlanganda (ushbu holatda talabalar safidan chetlashtirilganlar talabalar safiga qayta tiklanmaydi);
- e) vafot etganligi sababli.

25. Belgilangan muddatlarda fanlarni o'zlashtira olmagan (akademik qarzdor bo'lgan) talaba universitet rektori buyrug'i bilan kursdan qoldiriladi. Akademik qarzdorligi tufayli kursdan qoldirilgan talaba to'lov-kontrakt asosida o'qishini quyi kursdagi o'quv semestri boshidan boshlashi mumkin.

Universitetda kredit-modul tizimida o'qiyotgan talabalarga nisbatan Vazirlar Mahkamasining 2020-yil 31-dekabrda 824-son qarori bilan tasdiqlangan "Oliy ta'lim muassasalarida o'quv jarayoniga kredit-modul tizimini joriy etish tartibi to'g'risida"gi nizamning 8-bobi qoidalari qo'llaniladi.

26. Universitet ma'muriyati tashabbusi bilan ushbu ustavning 23-bandi "d" kichik bandiga ko'ra talabalarni o'qishdan chetlashtirish talabalar kasaba uyushmasining yozma roziligini inobatga olgan holda (kasaba uyushmasi a'zosi bo'lgan talabalar uchun) amalga oshiriladi. Shuningdek, ushbu ustavning 23-bandi "v" kichik bandiga ko'ra chetlashtirilayotgan holda, ta'lim muassasasining Yoshlar ittifoqi universitet boshlang'ich tashkiloti bilan ham kelishilishi mumkin.

27. Intizomiy jazoga tortilayotgan talaba o'ziga qo'llanilgan jazo chorasining qonuniyligi va adolatligi yuzasidan qonunchilik hujjatlarida belgilangan tartibda shikoyat bilan universitet rektoriga, Oliy ta'lim, fan va innovatsiyalar vazirligiga yoki boshqa vakolatli tashkilotlarga murojaat etishi mumkin.

Talabaga nisbatan qo'llanilgan intizomiy jazo yuzasidan ma'lumot uning shaxsiy yig'ma jildida saqlanadi.

Talaba universitetdan chetlashtirilganda, unga shaxsiy hujjatlari, belgilangan shakldagi akademik ma'lumotnoma topshiriladi va ularning nusxasi shaxsiy yig'ma jildida saqlanadi.

Intizomiy jazo choralari talabalarning kasallik yoki ta'tilda bo'lgan vaqti hisobga olinmagan holda xatti-harakat aniqlangandan so'ng bir oydan va xatti-harakat sodir etilganidan so'ng olti oydan kechiktirilmay qo'llaniladi. Talabalar kasallik paytida, akademik ta'til yoki homiladorlik va tug'ish holati bilan bog'liq bo'lgan ta'til paytlarda talabalarga intizomiy jazo choralari ko'rish taqiqlanadi.

Talaba kasal bo'lganligi o'zi yoki uning ota-onasi tomonidan yozma ariza bilan bevosita dekanatga, odatda, uch kundan kechiktirilmasdan ma'lum qilinadi va tibbiy ma'lumotnomaning aslini taqdim etadi.

b) tinglovchilar:

28. Universitet huzuridagi pedagog kadrlarni qayta tayyorlash va ularning malakasini oshirish mintaqaviy yoki tarmoq markazida o'qiyotgan shaxslar tinglovchilar hisoblanadi. Tinglovchilarning maqomi ta'lim xizmatlarini olish qismi bo'yicha universitet talabalari maqomi bilan tenglashtiriladi.

Kadrlar malakasini oshirish va qayta tayyorlash tartibi, tinglovchilarni o'qitish shartlari va huquqlari qonun hujjatlariga muvofiq tegishli normativ-huquqiy hujjatlar bilan belgilanadi.

v) tayanch doktorant, doktorant va mustaqil izlanuvchilar:

29. Tayanch doktorantura – O'zbekiston Respublikasi davlat budjeti mablag'lari hisobidan moliyalashtiriladigan, falsafa doktori (Doctor of Philosophy (PhD) ilmiy darajasiga talabgor izlanuvchilar uchun ishlab chiqarishdan ajralgan holda tashkil etiladigan oliy malakali ilmiy va ilmiy-pedagog kadrlar ixtisosligi bo'yicha oliy ta'limdan keyingi ta'lim shakli. Doktorantura – O'zbekiston Respublikasi davlat budjeti mablag'lari hisobidan moliyalashtiriladigan, fan doktori (Doctor of Science (DSc) ilmiy darajasiga talabgor izlanuvchilar uchun ishlab chiqarishdan ajralgan holda tashkil etiladigan oliy malakali ilmiy va ilmiy-pedagog kadrlar ixtisosligi bo'yicha oliy ta'limdan keyingi ta'lim shakli. Stajortadqiqotchilik – O'zbekiston Respublikasi davlat budjeti mablag'lari hisobidan moliyalashtiriladigan, ishlab chiqarishdan ajralgan holda tegishli ixtisoslik bo'yicha ilmiy va ilmiy-ijodiy izlanishlar olib borish va falsafa doktori (PhD) ilmiy darajasini olish uchun izlanuvchi tayyorlash shakli hisoblanadi. Oliy malakali ilmiy va ilmiy-pedagog kadrlarni tayyorlash mustaqil izlanuvchilik shaklida ham amalga oshirilishi mumkin. Mustaqil izlanuvchilik – falsafa doktori (Doctor of Philosophy (PhD) yoki fan doktori (Doctor of Science (DSc) ilmiy darajalariga talabgor izlanuvchilar uchun ishlab chiqarishdan ajralmagan holda tashkil etiladigan oliy malakali ilmiy va ilmiy-pedagog kadrlar ixtisosligi bo'yicha oliy ta'limdan keyingi ta'lim shakli hisoblanadi. Universitetning doktorantlari va mustaqil izlanuvchilari muayyan yo'nalish bo'yicha ilmiy-tadqiqot olib borayotgan va doktorlik ilmiy darajasini olish uchun dissertatsiya tayyorlayotgan shaxslar hisoblanadi.

IV. O'quv-tarbiyaviy va ilmiy-uslubiy ishlar

30. Universitet mutaxassisligi bo'yicha quyidagi ta'lim turlari asosida o'qitishni amalga oshiradi:

- oliy ta'lim;
- oliy ta'limdan keyingi ta'lim;
- kadrlarni qayta tayyorlash va ularning malakasini oshirish.

Universitet oliy ta'limning bakalavriat ta'lim yo'nalishlari va magistratura mutaxassisliklari bo'yicha yuqori malakali kadrlar tayyorlanishini ta'minlaydi.

Universitetda, umumiy o'rta (o'n bir yillik ta'lim), o'rta maxsus (to'qqiz yillik tayanch o'rta va ikki yillik o'rta maxsus ta'lim), boshlang'ich professional ta'lim (to'qqiz yillik tayanch o'rta va ikki yillik boshlang'ich professional ta'lim) olgan shaxslar, shuningdek, "Ta'lim to'g'risida"gi O'RQ-637-son Qonun kuchga kirguniga qadar o'rta maxsus, kasb-hunar ta'limi (to'qqiz yillik umumiy o'rta va uch yillik o'rta maxsus, kasb-hunar ta'limi) olgan shaxslar oliy ma'lumot oladi.

Universitet ta'limning asosiy ta'lim dasturlarini ikki bosqichda amalga oshiradi: bakalavriat va magistratura.

Bakalavriat oliy ta'lim yo'nalishlaridan biri bo'yicha chuqurlashtirilgan bilim, malaka va ko'nikmalar beradigan, o'qish davomiyligi kamida uch yil bo'lgan tayanch oliy ta'limdir.

Bakalavriatura dasturini tugatgan bitiruvchilarga davlat attestatsiyasi yakunlariga asosan ta'lim yo'nalishi bo'yicha "Bakalavr" darajasi beriladi hamda davlat namunasidagi diplom topshiriladi.

Magistratura tegishli bakalavriat negizidagi aniq mutaxassislik bo'yicha o'qish davomiyligi kamida bir yil bo'lgan oliy ta'limdir.

Magistratura mutaxassisliklarining va ularga muvofiq bo'lgan bakalavriat ta'lim yo'nalishlarining ro'yxati ta'lim sohasidagi vakolatli davlat boshqaruvi organi tomonidan belgilanadi.

Magistratura dasturini tugatgan bitiruvchilarga davlat attestatsiyasi yakunlari bo'yicha tayyorlangan muayyan mutaxassislik bo'yicha "Magistr" darajasi beriladi va davlat namunasidagi diplom topshiriladi.

Bakalavr va magistrlik davlat namunasidagi diplom uning egalariga kasbiy faoliyat bilan shug'ullanish yoki tanlangan ta'lim yo'nalishiga va mutaxassisligiga muvofiq ta'lim muassasalarining navbatdagi bosqichlarida o'qishni davom ettirish yoki egallagan mutaxassisligi bo'yicha ishlash huquqini beradi.

Oliy ta'limning turli bosqichida asosiy ta'lim dasturlari bo'yicha dastlabki ta'lim olish, ikkinchi oliy ta'lim olish sifatida qaralmaydi.

31. Universitetda a ta'lim jarayonini tashkil etish, universitet tomonidan ishlab chiqilgan va kasbiy standartlar asosida tasdiqlangan o'quv rejalari, o'quv dasturlari, malaka talablari, universitet rektori (o'quv ishlari bo'yicha prorektori) tomonidan tasdiqlanadigan yillik kalendar o'quv jadvali hamda mashg'ulotlar jadvali bilan tartibga solinadi.

Ta'lim jarayonini maqsadli yo'naltirish yo'li bilan tashkil etish, ya'ni ta'lim shakllari, uslub va vositalarni tanlash yo'li bilan universitet talabalariga oliy ta'limning asosiy kasbiy ta'lim dasturlarini o'zlashtirish uchun zarur sharoitlar yaratib berilishi lozim.

32. Universitetda o'quv mashg'ulotlarining quyidagi asosiy turlari belgilangan: ma'ruza, konsultatsiya, seminar, amaliy mashg'ulot, laboratoriya ishi, yakka mashg'ulot (amaliy ijrochilik bilan bog'liq bo'lgan san'at yo'nalishlarida), nazorat ishi, kollokvium, mustaqil ish, amaliyot, kurs loyihasi (kurs ishi), bakalavrlilik bitiruv malakaviy ishi hamda magistrlik dissertatsiyasi.

Auditoriya mashg'ulotlarining barcha turlari uchun 80 daqiqalik (tanaffussiz qo'shma ma'ruza) akademik soat belgilangan. O'quv mashg'ulotlari orasidagi tanaffus kamida 10 daqiqa bo'ladi.

Ta'lim va tarbiya olib boriladigan tillar: o'zbek, rus ingliz va tojik tillari hisoblanadi. Zarur hollarda universitet Kengashi qarori bilan boshqa xorijiy tillarda ham olib boriladi.

33. Universitetda kadrlar tayyorlash ishlab chiqarishdan ajralgan va ajralmagan holda olib boriladi.

Universitetning asosiy kasbiy ta'lim dasturi doirasida ta'lim olishning barcha shakllari uchun o'rnatilgan tartibda ishlab chiqilgan va belgilangan tartibda davlat ro'yxatidan o'tkazilgan davlat ta'lim standarti qo'llaniladi.

34. Universitetda o'quv yili ikki semestrga bo'linadi va uning har birida talabalarining o'zlashtirishi kurslar kesimida 5 baholik (2020/2021-o'quv yiliga qadar qabul qilingan talabalar uchun) va kredit-modul tizimida (2020/2021-o'quv yilidan boshlab qabul qilingan talabalar uchun) olib boriladi.

Fanlarni o'zlashtirgan talabalarni kursdan kursga o'tkazish fakultet dekani, institut direktorining tavsiyasiga binoan rektor buyrug'i bilan amalga oshiriladi. Talabalarni kursdan kursga shartli o'tkazish mumkin emas. Universitet oliy ta'limning asosiy ta'lim dasturlarini ikki bosqichda amalga oshiradi: bakalavriyat va magistratura.

Bakalavriyat ta'lim yo'nalishi bo'yicha fundamental va amaliy bilimlar beruvchi, o'qish muddati 3 yildan kam bo'lmagan tayanch oliy ta'limdir. Bakalavriatura dasturini tugatgan bitiruvchilarga davlat attestatsiyasi yakuniga binoan (kredit-modul ta'lim tizimida tahsil oluvchi talabalar 4 yil davomda 240 yoki 3 yil davomda 180 kredit to'plaganda) ta'lim yo'nalishi bo'yicha "Bakalavr" darajasi beriladi hamda davlat namunasidagi diplom topshiriladi.

Magistratura yo'nalishning muayyan mutaxassisligi bo'yicha fundamental va amaliy bilimlar beruvchi, bakalavriyat negizida, o'qish muddati 2 yildan kam bo'lmagan oliy ta'limdir. Magistratura dasturini tugatgan bitiruvchilarga davlat attestatsiyasi yakunlariga asosan (120 kredit to'plaganda) tayyorlangan muayyan mutaxassislik bo'yicha "Magistr" darajasi beriladi va davlat namunasidagi diplom topshiriladi. Bakalavr va magistrlik davlat namunasidagi diplom uning egalariga kasbiy faoliyat bilan shug'ullanish yoki tanlangan ta'lim yo'nalishiga va mutaxassisligiga muvofiq ta'lim muassasalarining navbatdagi bosqichlarida o'qishni davom ettirish huquqini beradi. Universitetda oliy ta'lim qo'shma ta'lim dasturlari asosida ham olib borilishi mumkin. Qo'shma ta'lim dasturlari – universitet va xorijiy hamkor oliy ta'lim tashkilotlari o'rtasida imzolangan shartnomaga muvofiq kadrlar tayyorlashni va bitiruvchilarga oliy ma'lumot olganligi to'g'risidagi O'zbekiston va barcha xorijiy hamkor oliy ta'lim tashkilotlari joylashgan davlatlarda tan olinadigan kvalifikatsiya (diplom)

berilishini nazarda tutuvchi ta'lim dasturi bo'lib, bakalavriat va magistratura bosqichlarida amalga oshiriladi.

Qo'shma ta'lim bo'yicha ta'lim olayotgan talabalar universitet va xorijiy hamkor ta'lim tashkilotida shartnomada ko'rsatilgan davrni o'qib, xorijiy hamkor ta'lim tashkilotining diplomini olib kelgandan so'ng universitet tomonidan ularga davlat namunasidagi (bakalavr yoki magistr) diplom beriladi. Diplom ilovasiga hamkor oliy ta'lim tashkiloti haqida ma'lumotlar va u tomonidan berilgan diplom tartib raqami ham kiritiladi. Universitet yo'nalishlar va mutaxassisliklar bo'yicha oliy ta'lim va oliy o'quv yurtidan keyingi ta'limning asosiy ta'lim dasturlari, qo'shimcha ta'lim (kadrlarni qayta tayyorlash va malakasini oshirish) dasturlarini amalga oshiradi.

Universitetning ta'lim dasturlarini o'zlashtirish, "Oliy ta'lim muassasalarida talabalar bilimni nazorat qilish va baholash tizimi to'g'risida"gi nizom (ro'yxat raqami 3069, 2018-yil 26-sentabr) va O'zbekiston Respublikasi Vazirlar Mahkamasining 2020-yil 31-dekabrda 824-son qarori bilan tasdiqlangan "Oliy ta'lim muassasalarida o'quv jarayoniga kredit-modul tizimini joriy etish tartibi to'g'risida"gi nizomga muvofiq tartibga solinadi.

Universitetda bitiruvchilarning yakuniy attestatsiyasi "O'zbekiston Respublikasi oliy ta'lim muassasalari bitiruvchilarining yakuniy davlat attestatsiyasi to'g'risida"gi nizom (ro'yxat raqami 1963, 2009-yil 5-iyun) qoidalariga muvofiq amalga oshiriladi.

35. Universitetda ilg'or pedagogik va axborot texnologiyalari, ta'limni individuallashtirish va mustaqil ta'lim olish vositalarini, modul tizimi hamda masofaviy ta'lim berishni qo'llash hisobiga mutaxassislar tayyorlash sifatini oshirishga yo'naltirilgan ilmiy-uslubiy ishlar amalga oshiriladi.

Universitetda oliy ta'limdan keyingi ta'lim doirasida Oliy ta'lim, fan va innovatsiyalar vazirligi huzuridagi Oliy attestatsiya komissiyasi tomonidan tasdiqlangan "Oliy malakali ilmiy va ilmiy-pedagog kadrlar mutaxassisliklari ro'yxati"ga muvofiq ilmiy va ilmiy-pedagog kadrlarni tayyorlash, shuningdek, fanlar bo'yicha falsafa doktori (PhD) va fan doktori (DSc) ilmiy darajasini olish uchun dissertatsiyalar tayyorlash va himoya qilish uchun oliy ta'lim muassasasiga doktorant va mustaqil izlanuvchilarni birlashtirish ishlari amalga oshiriladi.

Universitet tayanch (PhD) doktoranturasiga oliy ta'lim muassasasi magistri darajasiga yoki klinik ordinatura (tibbiyot fanlari uchun), yoki oliy ma'lumot (mutaxassislik dasturlari bo'yicha) to'g'risidagi diplomga ega bo'lishi, fan doktori (DSc) ilmiy darajasini olish uchun doktoranturaga kiruvchilarga fan nomzodi yoki falsafa doktori (PhD) yoki unga tenglashtirilgan xorijiy mamlakatlarda olingan ilmiy darajalarga ega bo'lgan shaxslar uch yillik muddatga qabul qilinadi. Falsafa (PhD) doktori ilmiy darajasi uchun mustaqil izlanuvchilikka quyidagilar rasmiylashtiriladi:

- magistr yoki klinik ordinatura (tibbiyot fanlari uchun) diplomi yoki oliy ma'lumot to'g'risidagi (ixtisoslik bo'yicha) diplomga ega bo'lganlar;
- belgilangan ilmiy maqolalarga ega bo'lganlar.

Fan doktori (DSc) ilmiy darajasi uchun mustaqil izlanuvchilikka fan nomzodi yoki falsafa doktori (PhD) yoki ularga tenglashtirilgan xorijiy

mamlakatlarda olingan diplomga ega bo'lgan, belgilangan tartibda talablarga muvofiq ilmiy daraja olganidan so'ng salmoqli ilmiy yutuqlarga erishgan shaxslar rasmiylashtiriladi. Doktorantura va mustaqil izlanuvchilikka qabul qilish hamda doktorantlar va mustaqil izlanuvchilarga dissertatsiya ustida ishlayotganlar uchun imtiyozlar berish tartibi, ularning huquq va majburiyatlarini belgilash O'zbekiston Respublikasi Vazirlar Mahkamasining 2017-yil 22-maydagi 304-sonli qarori bilan tasdiqlangan "Oliy o'quv yurtidan keyingi ta'lim to'g'risida"gi nizomga muvofiq amalga oshiriladi.

37. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2019-yil 27-avgustdagi "Oliy ta'lim muassasalari rahbar va pedagog kadrlarining uzluksiz malakasini oshirish tizimini joriy etish to'g'risida"gi PF-5789-son Farmoni hamda Vazirlar Mahkamasining 2019-yil 23-sentabrdagi "Oliy ta'lim muassasalari rahbar va pedagog kadrlarining malakasini oshirish tizimini yanada takomillashtirish bo'yicha qo'shimcha chora-tadbirlar to'g'risida"gi 797-son qaroriga muvofiq kadrlarni qayta tayyorlash va malakasini oshirish bo'yicha kasbiy ta'lim dasturlari amalga oshiriladi.

38. Universitet huzuridagi pedagog kadrlarni qayta tayyorlash va ularning malakasini oshirish tarmoq markazida attestatsiyadan muvaffaqiyatli o'tgan qayta tayyorlash va malaka oshirish kurslari tinglovchilariga qat'iy hisobda turadigan davlat namunasidagi hujjat hisoblanadigan malaka attestati beriladi.

39. Universitetda Kengash tomonidan tasdiqlangan mavzular, rejalar bo'yicha bajariladigan ishlarning sifati hamda mehnat xavfsizligi ta'minlangan holda talabalar, magistrantlar, katta ilmiy xodim izlanuvchi va mustaqil izlanuvchilar keng jalb etilib, ilmiy-tadqiqot va ijodiy ishlar olib boriladi.

V. Universitet professor-o'qituvchilari tarkibi, o'quv-yordamchi va ma'muriy-xo'jalik xodimlari

40. Universitetda professor-o'qituvchilar tarkibi, ilmiy xodimlar, muhandislik-texnika, ma'muriy-xo'jalik, ishlab chiqarish, o'quv-yordamchi va boshqa xizmatchilar lavozimlari mavjud.

Professor-o'qituvchilar tarkibiga kafedra mudiri, professor, dotsent, katta o'qituvchi, assistent va o'qituvchi-stajor lavozimlari kiradi (o'qituvchi-stajor lavozimi O'zbekiston Respublikasi Vazirlar Mahkamasining 2008-yil 1-avgustda qabul qilingan "Respublika oliy ta'lim muassasalari xodimlari mehnatiga haq to'lashning takomillashtirilgan tizimini tasdiqlash to'g'risida"gi 164-son qaroriga asosan kiritildi).

41. Professor-o'qituvchilar tarkibidagi lavozimlarga ishga qabul qilish O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2018-yil 5-iyundagi "Oliy ta'lim muassasalarida ta'lim sifatini oshirish va ularning mamlakatda amalga oshirilayotgan keng qamrovli islohotlarda faol ishtirokini ta'minlash bo'yicha qo'shimcha chora-tadbirlar to'g'risida"gi PQ-3775-son qaroriga muvofiq tegishli kafedraning kengaytirilgan ochiq majlisida pedagog kadrlar va jamoatchilik kengashining a'zolari ishtirokida sinov darsi o'tkazish natijalari bo'yicha ushbu majlisning tavsiyasiga ko'ra, Vazirlar Mahkamasining 2006-yil 10-fevraldagi 20-son qarori bilan tasdiqlangan "Oliy talim muassasalariga pedagog xodimlarni tanlov asosida ishga qabul qilish tartibi to'g'risida"gi nizom hamda O'zbekiston

Respublikasi Vazirlar Mahkamasining 2019-yil 3-dekabrdagi 967-son qarori talablari asosida amalga oshiriladi. Sharof Rashidov nomidagi Samarqand davlat universiteti Kuzatuv kengashining nizomiga muvofiq universitet prorektorlari rektor tavsiyasiga ko'ra universitet Kuzatuv kengashi tomonidan tayinlanadi. Fakultetlar dekanlari va institutlar direktorlari universitet rektorining buyrug'i bilan tayinlanadi.

42. Universitetda professor-o'qituvchilar bilan mehnat shartnomasini tuzish, o'zgartirish va bekor qilish amaldagi mehnat qonunchiligiga muvofiq amalga oshiriladi.

43. Professor-o'qituvchilar va ilmiy xodimlar quyidagi huquqlarga ega:

- belgilangan tartibda universitet va fakultet kengashlariga saylash va saylanish;

- universitetning faoliyatiga taalluqli masalalarni muhokama qilishda ishtirok etish;

- universitetning axborot-resurs markazi, o'quv va ilmiy boshqarmalar, bo'linmalarning xizmatlaridan, shuningdek, ijtimoiy-maishiy, tibbiy va boshqa bo'limlar xizmatidan jamoa shartnomasiga muvofiq foydalanish;

- o'qitishning uslub va vositalarini tanlash, o'quv va ilmiy jarayonning yuqori sifatini ta'minlovchi ilmiy tadqiqot ishlarini amalga oshirish;

- universitet rahbariyatining buyruq va farmoyishlari yuzasidan qonunchilikda belgilangan tartibda murojaat qilish;

- qonunchilikda belgilangan tartibda tanlovlarda qatnashish, lavozimlarni egallash;

- o'zlari ishlayotgan kafedra, fakultetdan tashqari, boshqa fakultet, institut, kafedra, o'rta maxsus kasb-hunar ta'limi muassasalarida va boshqa tashkilotlarda o'rindoshlik asosida ishlash;

- xorijiy hamkasblarning sohaga doir ilmiy va o'quv-uslubiy adabiyotlari bilan tanishish va ular bilan fikr almashish;

- xorijiy yetakchi olimlar, ilmiy markazlar va ta'lim muassasalari bilan xalqaro aloqalarni rivojlantirishda ishtirok etish;

- nazariy bilimlarini, amaliy tajribasini, ilmiy tadqiqot olib borish uslubini, pedagogik mahoratini takomillashtirib borish;

- talabalarning ilmiy tadqiqot ishlariga rahbarlik qilish;

- ilmiy-tadqiqot ishlari olib borish, fundamental, amaliy va innovatsiya loyihalari, xorijiy ilmiy loyihalar hamda xo'jalik shartnomalarida ishtirok etish;

- darslik va o'quv qo'llanmalar tayyorlash, monografiya va ilmiy maqolalar yozish, ixtiro uchun patent, EHM uchun dasturiy mahsulotlarga guvohnomalar olish;

- tasdiqlangan rejaga muvofiq ilmiy-tadqiqot ishlarini olib borish, ilmiy-tadqiqot ishlarining muhokamasida ishtiroq etish va ularning natijalarini ishlab chiqarishga joriy etish, ilmiy ishlar natijalarini nashr etishga tavsiya berish;

- ta'lim – fan – ishlab chiqarishning samarali integratsiyasini ta'minlashda qatnashish;

- har yili haq to'lanadigan mehnat ta'tiliga chiqish, sanatoriya va kurortlarda sog'ligini tiklash.

O'zbekiston Respublikasining ta'lim sohasiga oid qonunchiligida belgilangan boshqa huquqlardan foydalanish.

44. Professor-o'qituvchilar va ilmiy xodimlarning majburiyatlari:

- ta'lim to'g'risidagi qonunchilik hujjatlari, mehnat va texnologiya intizomi, universitet ustavi, ichki mehnat tartib-qoidalari, odob-axloq kodeksiga va korrupsiyaga qarshi kurashish dasturiga qat'iy rioya qilish;

- o'zining xizmat vazifalarini vijdonan bajarish va o'qituvchilik sha'niga dog' tushirmaslik;

- ish jarayonida muloqat qiladigan universitet xodimlari, talabalari va boshqa shaxslar bilan xushmuomalada bo'lish;

- kafedraga biriktirilgan akademik litsey, o'rta ta'lim maktabi bilan hamkorlikni rivojlantirish;

- ish beruvchining qonuniy buyruq va farmoyishlarini bajarish, har yili tasdiqlanadigan shaxsiy reja asosida o'quv-uslubiy, ilmiy va ma'naviy-ma'rifiy ishlarni o'z vaqtida va sifatli bajarish, xususan:

a) o'quv yuklamalari hajmini, o'quv-uslubiy, ilmiy, o'quv-tashkiliy ishlarni tasdiqlangan shaxsiy reja asosida bajarish va ma'naviy-ma'rifiy ishlarda ishtirok etish;

b) ilmiy-tadqiqot natijalari bo'yicha darslik, o'quv qo'llanma tayyorlash, o'quv adabiyoti, ilmiy maqolalar, monografiyalar yozish, ixtiro uchun patent, EHM uchun dasturiy mahsulotlarga guvohnomalar olish;

d) ta'lim, fan va ishlab chiqarishning samarali integratsiyasini ta'minlashda qatnashish, talabalarning ilmiy-tadqiqot ishlariga rahbarlik qilish;

e) tarbiyaviy ishlar olib borish, talabalar bilan ma'naviy-ma'rifiy ishlarda bevosita ishtirok etish, shu jumladan, darsdan tashqari vaqtlarda o'tkaziladigan tadbirlarda qatnashish;

f) universitet kengashi tomonidan tasdiqlangan kafedrada bajariladigan ilmiy mavzular doirasidagi tadqiqotlarda ishtirok etish;

j) o'z malakasini uch yilda bir marta oshirish;

- mehnatni muhofaza qilish, xavfsizlik texnikasi va ishlab chiqarish sanitariyasiga doir qoidalarga rioya qilish;

- universitetning mol-mulkini avaylash, undan oqilona foydalanish;

- ish beruvchiga bevosita o'zining aybi bilan yetkazilgan haqiqiy moddiy zararni qoplash;

- universitetning jamoatchilik ishlarida qatnashish;

- pedagogik va ilmiy jarayonning samaradorligini ta'minlash;

- zamonaviy globallashuv va demokratiya sharoitida ta'lim oluvchilarning tanlagan yo'nalishi (mutaxassisligi) bo'yicha yuksak kasbiy tayyorgarligini, mehnatga bo'lgan qobiliyatini shakllantirish;

- chet tili va axborot texnologiyalaridan savodxonligini oshirib borish asosida kamida bir yoki ikkita xorijiy tilni bilish;

- ta'lim oluvchilarda mustaqil fikrlash, tashabbuskorlik, ijodiy qobiliyatni shakllantirish;

- "Ustoz-shogird" tizimida ishtirok etib, o'ziga biriktirilgan shogirdlar bilan ilmiy, ma'naviy-ma'rifiy, tarbiyaviy ishlarni amalga oshirish;

- o'zining odobi, madaniyati, ma'naviy saviyasi bilan o'rnak bo'lish;
- kiyinish madaniyatiga rioya etish;
- respublikada amalga oshirilayotgan islohotlar va jahonda ro'y berayotgan yangiliklardan xabardor bo'lish;
- universitet, fakultet, institut, kafedra tomonidan tashkil etiladigan madaniy, ma'naviy-ma'rifiy tadbirlarda faol ishtirok etish;
- o'zi o'qitadigan fan dasturini muntazam fan va texnika yutuqlari asosida boyitib borish;
- darslarni yuqori saviyada o'tish;
- fan yo'nalishiga tegishli yangi manbalarni topish va ular bilan talabalarni tanishtirib borish;
- har o'quv yili boshlangunga qadar o'zi o'qitadigan fanlarning ishchi o'quv dasturi, kalendar rejasi va reyting nazoratlari jadvalini ishlab chiqish, kafedra majlisida tasdiqlatish;
- reyting tadbirlarini o'z vaqtida o'tkazish;
- talabalar bilimni xolisona baholash;
- yangi pedagogik texnologiyalarni dars jarayonida qo'llash;
- ilmiy salohiyati va pedagogik mahoratini oshirish;
- talabalar ilmiy-tadqiqot ishlariga rahbarlik qilish;
- o'zining mutaxassisligi bo'yicha ishlab chiqarish korxonasi va muassasalarda mavjud muammolar haqida ma'lumot va tasavvurlarga ega bo'lishi hamda ishlab chiqarish jarayonida mavjud muammolarning yechimiga oid tadqiqot mavzusiga ega bo'lish;
- olib borayotgan tadqiqot mavzusi asosida o'z yoki hammualliflikdagi ishlanma va texnologiyalarga ega bo'lish;
- mutaxassisligi bo'yicha tayanch oliy ta'lim muassasalari va ishlab chiqarish korxonalarida tegishli muddatlarda malaka oshirib borish yoki stajirovkadan o'tish;
- oliy ta'lim tizimida amalga oshirilayotgan islohotlarda faol qatnashish.

45. Universitet professor-o'qituvchilari tarkibini uch yilda kamida bir marotaba malakasini oshirish kafolatini ta'minlaydi. Universitet professor-o'qituvchilari, xodimlarining chet ellarga xizmat safarlari vazirlikning 2005-yil 13-apreldagi 81-sonli buyrug'i bilan tasdiqlangan "O'zbekiston Respublikasi oliy ta'lim muassasalaridan xorijiy safarlarga borish tartibi to'g'risida"gi muvaqqat yo'riqnomasi asosida amalga oshiriladi.

46. Universitetning ma'muriy-xo'jalik, muhandislik-texnika, o'quv-yordamchi va boshqa xodimlarining huquq va majburiyatlari universitetning ichki tartib-qoidalari, odob-axloq kodeksi, korrupsiyaga qarshi kurashish dasturi va lavozim yo'riqnomalari bilan belgilanadi.

VI. Universitet tarkibi

47. Universitet tuzilmasiga Kuzatuv kengashi yoki universitet Kengashining qarorlariga muvofiq belgilangan tartibda, shuningdek, qo'shimcha va o'zgartirishlar kiritish mumkin bo'lgan institutlar, fakultetlar, kafedralar, ilmiy va o'quv laboratoriyalari, boshqarmalar, bo'limlar, markazlar va muzeylar kiradi.

48. Universitet fakultetlarini rektor tomonidan tayinlanadigan dekan,

institutlarini rektor tomonidan tayinlanadigan direktorlar boshqaradi. Dekan va direktor lavozimida ishlovchi shaxs mustaqil shtat lavozimida ishlovchi shaxs hisoblanadi va uning o'rindoshlik tartibida lavozimni egallashiga ruxsat etilmaydi.

Fakultet dekani va institut direktori o'z faoliyatida mazkur ustavga, "Oliy ta'lim muassasasining fakulteti to'g'risida"gi nizomga amal qiladi.

"Oliy ta'lim muassasasining fakulteti to'g'risida"gi nizomga muvofiq fakultet va institut kengashi tashkil etilishi mumkin.

Kengashning tarkibi, vakolatlari, shakllantirish va faoliyatining tartibi "Oliy ta'lim muassasasi fakultetining Kengashi to'g'risida"gi nizom bilan belgilanadi.

Kafedra faoliyatiga O'zbekiston Respublikasi Vazirlar Mahkamasining 2006-yil 10-fevraldagi 20-son qarori bilan tasdiqlangan "Oliy talim muassasalariga pedagog xodimlarni tanlov asosida ishga qabul qilish tartibi to'g'risida"gi nizomga muvofiq tanlov asosida universitet Kengashi tomonidan saylanadigan mudir rahbarlik qiladi.

Kafedra mudirining vakolatlari va kafedra faoliyatiniig tartibi "Oliy ta'lim muassasasining kafedra to'g'risida"gi nizom bilan belgilanadi.

49. Universitet huzurida yuridik shaxs hisoblangan akademik litsey, texnikumlar va pedagog kadrlarni qayta tayyorlash va ularning malakasini oshirish mintaqaviy markazi faoliyat yuritadi.

Universitet tasarrufidagi akademik litsey va texnikumlar mustaqil yuridik shaxs hisoblanib, o'z faoliyatini O'zbekiston Respublikasining "Ta'lim to'g'risida"gi Qonuni, O'zbekiston Respublikasi Prezidenti Farmonlari va Qarorlari, boshqa normativ-huquqiy hujjatlarga muvofiq hamda o'z ustavi asosida amalga oshiradi.

50. Universitet huzuridagi "Pedagog kadrlarni qayta tayyorlash va ularning malakasini oshirish mintaqaviy markazi" O'zbekiston Respublikasi Vazirlar Mahkamasining 2012-yil 26-sentabrdagi "Oliy ta'lim muassasalari pedagog kadrlarni qayta tayyorlash va ularning malakasini oshirish tizimini yanada takomillashtirish chora-tadbirlari to'g'risida"gi 278-son qaroriga muvofiq faoliyat ko'rsatadi.

VII. Universitetni boshqarish

51. Universitetni boshqarish O'zbekiston Respublikasining amaldagi qonunchiligi hamda ushbu ustavga muvofiq yakka rahbarlik va universitet Kengashi orqali jamoatchilik boshqaruvini uyg'unlashtirish tamoyili asosida amalga oshiriladi.

52. Universitetni bevosita boshqarish O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2019-yil 11-iyuldagi PQ-4391-son qaroriga muvofiq, Oliy ta'lim, fan va innovatsiyalar vazirining tavsiyasiga ko'ra, O'zbekiston Respublikasi Prezidenti Administratsiyasi bilan kelishilgan holda, Vazirlar Mahkamasi tomonidan lavozimga tayinlanadigan va lavozimdan ozod etiladigan universitet rektori tomonidan amalga oshiriladi.

Rektor universitet faoliyatiga, shuningdek, "Ish reglamenti", "Ichki tartib-qoidalar", "Odob-axloq kodeksi", "Oliy ta'lim to'g'risida"gi nizomlar hamda mazkur ustavda belgilangan majburiyatlar uchun to'la mas'uldir.

Rektor O‘zbekiston Respublikasi amaldagi qonunchiligiga ko‘ra, universitet nomidan ishonchnomasiz ish olib boradi, barcha idoralar, muassasalar, korxonalarda uning vakili sifatida qatnashadi, universitetning mol-mulkiga mas’ullik qiladi, shartnomalar tuzadi, ishonchnomalar beradi, g‘aznachilik tizimida va bank muassasalarida universitetning hisobvaraqlari va hisob raqamlarini ochadi, moliyaviy mablag‘lardan o‘rnatilgan tartibda foydalanish bo‘yicha farmoyishlar beradi.

53. Universitet rektori vakolati doirasida:

- universitetning professor-o‘qituvchilari, barcha xodimlari, talabalari va boshqa ta‘lim olayotganlar uchun majburiy bo‘lgan buyruqlar va farmoyishlar chiqaradi, topshiriqlar beradi;

- fakultetlar dekanlari, institutlar direktorlari, bo‘limlar va boshqarmalar boshliqlari, bosh hisobchini, o‘z nomenklaturasidagi boshqa xodimlarni lavozimiga tayinlaydi hamda lavozimdan ozod qiladi va ularning muayyan vazifalari, mas’uliyatlarini belgilaydi;

- akademik litsey va texnikumlar faoliyatidagi ishning tashkil etilishi ustidan o‘z yo‘nalishlari bo‘yicha prorektorlar kuratorligi – rahbarligi vazifalarini belgilaydi;

- universitet prorektorlari lavozimiga nomzodlarni tavsiya etadi va prorektorlar, dekanlarning muayyan vazifalari hamda mas’uliyatlarini belgilaydi;

- universitet xodimlari bilan O‘zbekiston Respublikasi mehnat qonunchiligi va Vazirlar Mahkamasi tomonidan belgilangan tartibda mehnat shartnomalarini tuzadi, o‘zgartiradi va bekor qiladi;

- universitet tarkibiga kirgan ilmiy tadqiqot, tajriba-eksperimental hamda boshqa tashkilot va bo‘linmalarning vazifalarini belgilaydi, ular to‘g‘risidagi nizomlarni tasdiqlaydi;

- universitet xodimlarining lavozim maoshlariga ustamalar va qo‘shimchalarni o‘rnatilgan tartibda belgilaydi;

- kasaba uyushmasi qo‘mitasi yoki universitetning boshqa vakolatli organlari bilan kelishgan holda “Ichki tartib-qoidalar” va “Odob-axloq kodekslari”ni tasdiqlaydi;

- universitetda Namunaviy shtat birliklariga muvofiq ajratilgan mablag‘lar hamda ish haqi fondi, tasdiqlangan universitet xodimlarining soni va lavozim maoshlari, tarif setkasi doirasida universitet professor-o‘qituvchilari tarkibi va universitet boshqa xodimlarining shtat birligini tasdiqlaydi hamda lavozim maoshlarini belgilaydi;

- universitet Kengashining tavsiyasiga ko‘ra o‘rnatilgan tartibda tegishli normativ-huquqiy hujjatlarga muvofiq fakultetlarni, institutlarni, markazlarni, kafedralarni ochish yoki yopish qarorlarini tasdiqlaydi. “Oliy ta‘lim muassasasi kafedra to‘g‘risida namunaviy nizom” talablaridan kelib chiqqan holda universitet Kengashining tavsiyasiga ko‘ra, kafedralar tashkil etiladi yoki tugatiladi.

O‘zbekiston Respublikasi mehnat qonunchiligi hamda ta‘lim jarayonini boshqarish bo‘yicha qonun hujjatlariga muvofiq va vakolatli organlar tomonidan belgilangan boshqa vazifalar ijrosini ta‘minlaydi.

Universitet rektoriga o'zi ishlayotgan universitet muassasasi va undan tashqarida haq to'lanadigan boshqa rahbarlik lavozimida (ilmiy va ilmiy-metodik rahbarlikdan tashqari) o'rindoshlik bo'yicha ishlashiga ruxsat etilmaydi. Rektor o'z vazifalarini o'rindoshlik bo'yicha bajarishi mumkin emas.

54. "Oliy ta'lim to'g'risida"gi nizomga muvofiq universitet faoliyatining asosiy masalalarini ko'rish uchun Kengash tashkil etiladi.

Kengash tarkibiga rektor, prorektorlar, fakultetlar dekanlari, institutlar direktorlari hamda kafedralar mudirlari, bo'limlar, boshqarmalar boshliqlari, universitet xodimlari, kasaba uyushmasi qo'mitasi vakillari kiradi. Rektor Kengash raisi hisoblanadi. Kengashning boshqa a'zolari umumiy majlisda yashirin ovoz berish yo'li bilan saylanadi.

Professor-o'qituvchilar tarkibidan Kengashga saylanadiganlar soni rektor buyrug'i bilan belgilanadi.

Kengashning vakolati, uni saylash va faoliyat yuritish tartibi Oliy ta'lim, fan va innovatsiyalar vazirligi tomonidan tasdiqlangan "Universitetning Kengashi to'g'risida namunaviy nizom" bilan belgilanadi.

55. Universitetda falsafa doktori (Doctor of Philosophy) va fan doktori (Doctor of Science) ilmiy darajalarini beruvchi OAK tomonidan tasdiqlangan ilmiy kengashlar faoliyati tashkil etilishi mumkin.

VIII. Jamoat tashkilotlari

56. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2018-yil 5-iyundagi PQ – 3775-son qaroriga muvofiq universitetda samarali jamoatchilik nazoratini joriy etish maqsadida talabalar, ota-onalar, Yoshlar ittifoqining universitetdagi faollari, kadrlar buyurtmachilari, professor-o'qituvchilar hamda fuqarolik jamiyati institutlari vakillaridan iborat tarkibda Jamoatchilik kengashi tashkil etiladi.

Jamoatchilik kengashining asosiy vazifalari:

- ta'lim sifati, professor-o'qituvchilarning bilimi va pedagogik mahorati, talabalarga yaratilgan shart-sharoitlar ustidan tizimli ravishda monitoring o'rnatish;

- universitetga professor-o'qituvchilar tarkibiga ishga qabul qilinayotgan nomzodlar bo'yicha tavsiyalar berish;

- talabalarning murojaatlarini ko'rib chiqish, ularning pedagog kadrlar haqidagi fikrini to'liq o'rganish maqsadida ijtimoiy so'rovlar o'tkazish;

- universitetdagi ta'lim jarayonini takomillashtirish bo'yicha takliflar tayyorlash va muassasaning tegishli kengashi muhokamasiga kiritish.

57. Universitetda kasaba uyushmasi va boshqa jamoatchilik tashkilotlari faoliyat ko'rsatadi.

Professor-o'qituvchilar va xodimlarning mehnat huquqi va manfaatlarini himoya qilish maqsadida kasaba uyushmasi markaziy kengashi hamda ularning universitetda saylangan vakili amaldagi qonunchilik asosida o'z ish faoliyatini olib boradi.

IX. Moliya-xo'jalik faoliyati va moddiy-texnik bazasi

58. Universitetga ushbu ustavda nazarda tutilgan faoliyatni amalga oshirish maqsadida operativ boshqarish huquqi bilan davlat (ta'sischi) tomonidan binolar, inshootlar, mulkiy majmualar, universitetning pasportiga muvofiq asbob-uskunalar, shuningdek, iste'mol, ijtimoiy, madaniy va boshqa maqsadlar uchun

zarur bo'lgan mulklar biriktirilgan.

Universitet O'zbekiston Respublikasi Vazirlar Mahkamasining qarori bilan amalga oshiriladigan davlat tasarrufidan chiqariladigan va xususiylashtiriladigan obyektlar qatoriga kiritilgan. Universitetga ajratilgan yer uchastkalari muddatsiz tekin foydalanish uchun biriktirilgan.

59. Quyidagilar universitet faoliyatini moliyalashtirish manbalari hisoblanadi:

- O'zbekiston Respublikasi davlat budjeti mablag'lari;
- bakalavriat va magistratura talabalari, shuningdek, oliy ta'limdan keyingi ta'limning to'lov-shartnoma shakli asosida o'qitishdan tushadigan mablag'lar;
- xorijiy fuqarolarni to'lov-shartnoma shakli asosida o'qitishdan universitet valyuta hisob raqamiga tushadigan xorijiy valyuta mablag'lari;
- budjetdan tashqari rivojlantirish jamg'armasi mablag'lari;
- davlat ilmiy-texnikaviy dasturlari doirasida o'tkaziladigan grant tanlovlari natijalari bo'yicha fundamental, amaliy va innovatsion tadqiqotlar uchun ajratiladigan mablag'lar;
- pullik kurslarni tashkil etish va boshqa turdagi xizmatlarni ko'rsatishdan tushadigan barcha mablag'lar;
- xalqaro moliya tashkilotlarining grantlari;
- jismoniy va yuridik shaxslarning xayriya ehsonlari va maqsadli badallari;
- universitet faoliyatida amalga oshirilgan ilmiy, o'quv va boshqa innovatsion ishlanmalarni tijoratlashtirish, shuningdek, universitetning mol-mulkini ijaraga berishdan, shartnoma asosida qonunchilik hujjatlarida ruxsat berilgan xizmat ko'rsatish orqali tushgan mablag'lar;
- qonunchilik hujjatlari bilan taqiqlanmagan boshqa manbalar.

60. Universitetning ta'lim faoliyatini moliyaviy ta'minlash davlat grantlari asosida mutaxassislar tayyorlash uchun ajratilgan budjet mablag'lari, davlat tomonidan belgilangan normativlardan kelib chiqqan holda qayta tayyorlash va xodimlarning malakasini oshirish hisobiga ajratilgan mablag'lar, shuningdek, budjetdan tashqari mablag'lar, jumladan, talabalar va tinglovchilarni o'qitish uchun belgilangan tartibda olingan to'lov-shartnoma asosidagi mablag'lar va tadbirkorlik tushumlari hisobidan amalga oshiriladi.

61. Universitet asosiy faoliyatiga zarar yetmaydigan tartibda ta'lim hamda boshqa sohalarda pullik ta'lim va servis xizmatlarini amalga oshirishi mumkin. Universitet shug'ullanadigan tadbirkorlik faoliyati uning ustavida belgilangan vazifalarga mos kelishi kerak.

Universitet o'z mulki bilan xo'jalik yurituvchi subyektlar, jamiyatlar va shirkatlarning ustav jamg'armasida qatnashish, pullik ta'lim xizmatlari, konsultatsiyalar va boshqa xizmatlar uchun narxlarni belgilash, soliq va qonunchilikda nazarda tutilgan boshqa majburiy to'lovlardan so'ng qolgan daromadni mustaqil tasarruf etish huquqiga ega.

Universitet pullik ta'lim xizmatlari ko'rsatishni budjetdan ajratiladigan mablag'lar hisobidagi ta'lim faoliyati doirasida va uning o'rniga amalga oshirishi mumkin emas.

Universitet O‘zbekiston Respublikasi qonunchiligiga hamda mazkur ustavga zid bo‘lmagan shartnomalarni tuzish, majburiyatlar va boshqa shartlarni belgilash bo‘yicha masalalarni mustaqil hal qiladi.

62. Universitet o‘z tarkibiga kiradigan tashkilotlarga tegishli ko‘chmas mulkni bir tashkilotdan boshqa biriga operativ boshqaruv huquqi asosida o‘tkazishiga Davaktiv agentligi bilan kelishilgan holda ruxsat beriladi (O‘zbekiston Respublikasi Vazirlar Mahkamasining 2023-yil 21-iyuldagi “Davlat muassalari to‘g‘risida”gi nizomni tasdiqlash haqida”gi 302-son qaraori bilan tasdiqlangan “Davlat muassalari to‘g‘risida”gi nizomga muvofiq amalga oshiriladi).

Universitet ko‘chmas mulk obyekti va bo‘sh yer uchastkalari negizida amalga oshiriladigan davlat-xususiy sheriklik loyihalari to‘g‘risidagi ma‘lumotlarni davlat sherigi tomonidan tegishli bitim tuzilganidan so‘ng o‘n kun muddatda “Davlat mulki” axborot tizimiga kiritadi.

Universitetning mol-mulki faqat O‘zbekiston Respublikasi Vazirlar Mahkamasining qaroriga asosan garovga qo‘yilishi mumkin.

63. Universitetda lavozim maoshlari O‘zbekiston Respublikasi Prezidentining 2008-yil 24-iyuldagi “Respublika oliy talim muassasalari xodimlari mehnatiga haq to‘lash tizimini takomillashtirish va uni moddiy rag‘batlantirishni kuchaytirish chora-tadbirlari to‘g‘risida”gi PQ – 926-son qarori, Vazirlar Mahkamasining 2008-yil 1-avgustdagi “Respublika oliy ta‘lim muassasalari xodimlari mehnatiga haq to‘lash tizimini takomillashtirish va uni moddiy rag‘batlantirishni kuchaytirish chora-tadbirlari to‘g‘risida”gi 164-son qarori va “Mehnatga haq to‘lashning yagona tarif setkasi”ga muvofiq belgilanadi. Universitet xodimiga lavozim maoshi (stavka) o‘z lavozim vazifalarini hamda mehnat shartnomasida nazarda tutilgan ishlarni bajarganligi uchun to‘lanadi.

Qo‘shimcha maosh, ustama va boshqa moddiy rag‘batlantirish tadbirlarining hajmini O‘zbekiston Respublikasi Vazirlar Mahkamasining 2020-yil 27-avgustdagi “Respublika oliy ta‘lim muassasalarining professor-o‘qituvchilari va boshqa toifadagi xodimlarni budjetdan tashqari mablag‘lar hisobidan moddiy rag‘batlantirish tartibi to‘g‘risida”gi nizomni tasdiqlash haqida”gi 517-son qaroriga muvofiq universitet moddiy rag‘batlantirish fondi doirasida amalga oshiradi.

Belgilangan mehnat haqi maxsus ishchi guruhi xulosasiga ko‘ra faqat uni oshirish maqsadida qayta ko‘rib chiqilishi mumkin.

64. Universitetda tashkil etilgan jamoat tashkilotlariga faoliyat ko‘rsatishlari uchun zarur bo‘lgan xonalar ajratiladi.

Universitet qoshidagi tibbiyot xonasiga, shuningdek, o‘rnatilgan tartibda tashkil etilgan umumiy ovqatlanish tuzilmasiga (oshxona, bufet) isitish, yoritish va suv ta‘minoti bilan ta‘minlangan xonalar ajratiladi.

Universitetning tegishli binolarini ta‘mirlash, rekonstruksiya qilish yoki yangilarini qurish, ularning moliyaviy ta‘minoti qonunchilikda belgilangan tartibda amalga oshiriladi.

65. Universitetning asosiy vositalarini hamda qurilishi tugallanmagan obyektlarini belgilangan tartibda sotish yoki buzish quyidagi shartlardan biri mavjud bo‘lganda amalga oshiriladi, O‘zbekiston Respublikasi Prezidenti va

Vazirlar Mahkamasining hujjatlariga muvofiq sotiladigan obyektlar bundan mustasno:

- belgilangan xizmat muddatining tamom bo'lishi (to'liq yaroqsiz deb topilishi);
- ularning jismoniy eskirishi, avariylar, tabiiy ofatlar, foydalanishning normal sharoitlari buzilishi oqibatida yaroqsiz holga kelishi;
- ma'naviy eskirishi;
- universitetning bino qurilishi, kengaytirilishi, rekonstruksiya qilinishi, modernizatsiya qilinishi va qayta tashkil etilishi munosabati bilan bo'shab qolishi.

X. Xalqaro hamkorlik

66. Universitet O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2017-yil 20-apreldagi "Oliy ta'lim tizimini yanada rivojlantirish chora-tadbirlari to'g'risida"gi PQ – 2909-son qarori va 2019-yil 8-oktabrdagi "O'zbekiston Respublikasi oliy ta'lim tizimini 2030-yilgacha rivojlantirish konsepsiyasini tasdiqlash to'g'risida"gi PF – 5847-son Farmoni hamda mazkur ustavga muvofiq, xorijiy mamlakatlarning ta'lim va ilmiy markazlari, xalqaro jamg'armalar hamda boshqa tashkilotlar bilan o'zaro manfaatli hamkorlik aloqalarini o'rnatish huquqiga ega.

Universitetda chet el fuqarolarini o'qitish, qayta tayyorlash va ularning malakasini oshirish, shuningdek, oliy ta'lim muassasi ilmiy-pedagogik xodimlarining xorijiy mamlakatlarda pedagogik va ilmiy-tadqiqot ishlarini amalga oshirish O'zbekiston Respublikasining vakolatli davlat organlari va xorijiy davlatlarning ta'limini boshqarish bo'yicha tegishli organlari o'rtasida tuzilgan shartnomalar, shuningdek, universitetning xorijiy davlatlarning ta'lim va ilmiy markazlari, xalqaro jamg'armalar hamda boshqa tashkilotlar bilan qonunchilikka muvofiq belgilangan tartibda tuzilgan shartnomalari (bitim, memorandumlari), chet el fuqarolari va xorijiy yuridik shaxslar bilan bevosita tuzilgan shartnomalari asosida amalga oshiriladi.

67. Xalqaro faoliyatni amalga oshirishda universitet quyidagi huquqlarga ega:

- Oliy ta'lim, fan va innovatsiyalar vazirligi bilan kelishilgan holda ta'lim sohasidagi xalqaro nodavlat notijorat tashkilotlarga a'zo bo'lish;
- xorijiy davlatlarning ta'lim va ilmiy markazlari, tashkilotlari bilan o'zaro manfaatli hamkorlik qilish yuzasidan shartnomalar (bitim, memorandumlar) tuzish;
- xorijiy oliy ta'lim muassasalari va ilmiy markazlaridan yuqori malakali professor-o'qituvchilar va olimlarni dars mashg'ulotlariga, hamkorlikda o'quv adabiyotlari yaratish va ilmiy-tadqiqot ishlarini amalga oshirishga jalb etish;
- xorijiy hamkorlar ishtirokida universitet tarkibiy bo'linmalarini (qo'shma fakultetlar, qo'shma ta'lim dasturlari, markazlar va boshqa bo'linmalar) qonunchilikda ko'zda tutilgan tartibda tashkil etish;
- universitet professor-o'qituvchilari, xodimlari, doktorantlarini xorijiy mamlakatlarga malaka oshirish va stajirovkaga yuborish, falsafa doktori (PhD) va magistratura dasturlari bo'yicha ta'lim olishlarini ta'minlash;
- universitet talabalarini xorijiy mamlakatlarga stajirovka, amaliyot o'tash, konferensiya va tanlovlarga yuborishni tashkil etish;
- universitet va xorijiy oliy ta'lim muassasalari talabalari, tayanch

doktorantlari va doktorantlari, professor-o'qituvchilari va ilmiy xodimlari bilan ikki tomonlama o'zaro almashinuv dasturlarini tashkil etish;

- xorijiy fuqarolarni belgilangan tartibda universitetga o'qishga qabul qilish va ularning o'qishlari uchun shart-sharoitlar yaratish.

Universitet qonunchilikda belgilangan tartibda xorijiy mamlakatlarning institutlari va tashkilotlari bilan boshqa yo'nalishlarda ham o'zaro manfaatli hamkorlik aloqalarini o'rnatish huquqiga ega.

68. Universitet professor-o'qituvchilari va xodimlari hamda talabalarining chet el xizmat safarlari amaldagi qonunchilik hujjatlari, shuningdek, O'zbekiston Respublikasi Oliy ta'lim, fan va innovatsiyalar vazirligining tegishli idoraviy normativ-huquqiy hujjatlari asosida amalga oshiriladi.

O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2019-yil 8-oktabrdagi "O'zbekiston Respublikasi oliy ta'lim tizimini 2030-yilgacha rivojlantirish konsepsiyasini tasdiqlash to'g'risida"gi PF – 5847-son Farmonining 5-bandiga muvofiq, ta'lim sifatini yaxshilash borasidagi ilg'or xorijiy tajribalarni o'rganish va amaliyotga tatbiq etish jarayonlarini jadallashtirish maqsadida universitet rektori va prorektorlarining xorijiy mamlakatlarga xizmat safariga chiqishi Oliy ta'lim, fan va innovatsiyalar vazirligini xabardor qilgan holda amalga oshiriladi. Bunda universitet rahbar xodimlari tomonidan xorijiy mamlakatga xizmat safari oldidan asosiy ma'lumotlar, jumladan, mamlakat nomi, tashrif maqsadi va rejasi, safar natijalari yuzasidan esa universitet Kengashiga amalga oshirilgan ishlar va xarajatlar to'g'risida taqdim etilgan hisobot universitet veb-saytiga joylashtiriladi.

69. Xorijiy safarlarga yuborilgan rahbar xodimlar, professor-o'qituvchilar, ilmiy xodimlar va talabalar (magistrantlar) bajarish lozim bo'lgan reja ishlarini bajarmagan va o'z xatti-harakatlari bilan universitet sha'niga putur yetkazgan hollarda ularga nisbatan qonunchilik asosida tegishli choralar ko'riladi.

70. Universitet tashqi iqtisodiy faoliyatidan tushgan valyuta, moddiy tushumlar qonunchilikka binoan mazkur ustavda belgilangan universitet faoliyatini moddiy ta'minlash uchun ishlatiladi.

XI. Yakuniy qoidalar

71. Universitet O'zbekiston Respublikasining qonunchiligida belgilangan tartibda quyidagi hollarda:

- ta'lim jarayonida o'quv reja va jadvallarga muvofiq ta'lim dasturlari hajmini to'liq bajarmaganligi;

- ta'lim jarayoni vaqtida universitetda ta'lim oluvchilar va xodimlarning hayoti va sog'ligiga zarar yetkazilganligi;

- ta'lim oluvchilar va xodimlarning huquq va erkinliklarining buzilganligi;

- amaldagi qonunchilikda nazarda tutilgan boshqa vazifalarni bajarmaganligi uchun javob beradi.

72. Universitet O'zbekiston Respublikasining qonunchiligiga muvofiq qayta tashkil qilinishi yoki tugatilishi mumkin.

73. O'zbekiston Respublikasi Bosh prokuraturasi huzuridagi majburiy ijro byurosi tomonidan universitetga operativ boshqaruv huquqi asosida tegishli bo'lgan davlat ko'chmas mulki obyektlarini xatlash va majburiy realizatsiya qilinishi mumkin emas.

74. Mazkur ustav O'zbekiston Respublikasining "Ta'lim to'g'risida"gi Qonuniga muvofiq O'zbekiston Respublikasi Oliy ta'lim, fan va innovatsiyalar vazirligi tomonidan tasdiqlanib, o'rnatilgan tartibda davlat ro'yxatidan o'kazilgandan so'ng kuchga kiradi.

Universitet ustaviga o'zgartirish va qo'shimchalar kiritish O'zbekiston Respublikasi Oliy ta'lim, fan va innovatsiyalar vazirining buyrug'i bilan amalga oshiriladi.